LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS

(2013. gada 21. jūnijs),

ar ko konstatē, ka Beļģija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz 2009. gada 2. decembra ieteikumu

(2013/369/ES)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 126. panta 8. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Līguma 126. pantu dalībvalstīm jāizvairās no pārmērīga valdības budžeta deficīta.

(2) Stabilitātes un izaugsmes pakta pamatā ir mērķis panākt stabilu valdības finansiālo stāvokli, kas ir veids, kā stiprināt priekšnosacījumus cenu stabilitātei un spēcīgai, ilgtspējīgai izaugsmei, kura ir labvēlīga jaunu darbvietu radīšanai. Stabilitātes un izaugsmes pakts ietver Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([1]), kas pieņemta, lai veicinātu pārmērīga valsts budžeta deficīta tūlītēju novēršanu.

(3) Padome, rīkojoties pēc Komisijas ieteikuma, 2009. gada 2. decembrī atbilstīgi LESD 126. panta 6. punktam nolēma, ka Beļģijā ir pārmērīgs budžeta deficīts ([2]). Tajā pašā dienā, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu, Padome pieņēma ieteikumus saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, lūdzot Beļģijas iestādēm vidējā termiņā īstenot pasākumus, lai līdz 2012. gadam samazinātu budžeta deficītu zem 3 % no IKP ("Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikums").

(4) Lai vispārējās valdības budžeta deficītu ticami un ilgtspējīgi samazinātu zem 3 % no IKP, Beļģijas iestādēm ieteica a) īstenot deficītu samazinošus pasākumus 2010. gadā, kā bija plānots 2010. gada budžeta projektā, un pastiprināt plānotos fiskālos pasākumus 2011. un 2012. gadā; b) nodrošināt vidējos ikgadējos fiskālos pasākumus ¾ % apmērā no IKP laikā no 2010. gada līdz 2012. gadam, kam, pietiekamā līmenī atjaunojot primāro pārpalikumu, bija jāpalīdz arī atsākt pietiekami strauju bruto parāda attiecības samazināšanu ar mērķi sasniegt atsauces vērtību; c) precizēt pasākumus, kas vajadzīgi pārmērīga budžeta deficīta novēršanai līdz 2012. gadam, ja to pieļauj cikliskie nosacījumi, un straujākai budžeta deficīta mazināšanai, ja ekonomikas vai budžeta stāvoklis izrādītos labvēlīgāks, nekā bija gaidāms laikā, kad tika sagatavoti pārmērīga deficīta novēršanas procedūras (*EDP*) ieteikumi; un d) stiprināt uzraudzības mehānismus, lai nodrošinātu fiskālo mērķu ievērošanu. Savos ieteikumos Padome noteica efektīvas rīcības termiņu (2010. gada 2. jūnijs), kas veicama saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 4. punkta noteikumiem.

(5) Komisijas dienestu 2009. gada rudens prognozē, kas bija pamatā Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumam saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, Beļģijas ekonomikai tika prognozēts pieaugums par 0,6 % 2010. gadā un par 1,5 % 2011. gadā. 2012. gads minētajā prognozē nebija ietverts, bet, ņemot vērā hipotēzi par negatīvas ražošanas apjomu starpības pakāpenisku mazināšanos līdz 2015. gadam, 2012. gadā tika paredzēta lielāka izaugsme nekā 2011. gadā. IKP pieaugums 2010. gadā bija ievērojami lielāks, nekā bija paredzēts minētajā prognozē, 2011. gadā tas nedaudz pārsniedza prognozētos 1,5 %, taču 2012. gadā Beļģijas ekonomika saruka par 0,2 %.

(6) Komisija 2010. gada 15. jūnijā secināja, ka, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2010. gada pavasara prognozi, Beļģija ir efektīvi rīkojusies atbilstoši Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumam, lai tās valdības budžeta deficītu samazinātu zem atsauces vērtības 3 % no IKP, un uzskatīja, ka līdz ar to tolaik nav nepieciešami papildu pasākumi *EDP*.

(7) Pamatojoties uz Komisijas dienestu 2011. gada rudens prognozi, pastāvēja skaidri pierādījumi tam, ka Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikuma ievērošana ir apdraudēta, ņemot vērā joprojām ievērojami lielāku budžeta

([1]) OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.

([2]) OV L 125, 21.5.2010., 34. lpp. Visi ar Beļģijas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru saistītie dokumenti atrodami šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/belgium_en.htm.

deficītu salīdzinājumā ar robežvērtību (3 % no IKP) īsi pirms termiņa un to, ka nebija 2012. gada budžeta, kā arī to, ka līdz tam īstenoto fiskālo pasākumu apjoms bija mazāks, nekā ieteikts. Tāpēc Komisija pauda bažas un aicināja Beļģiju savlaicīgi veikt nepieciešamos pasākumus, lai izvairītos no *EDP* pastiprināšanas. Jaunizveidotā Beļģijas valdība 2011. gada decembrī vienojās par budžeta projektu. Komisija 2012. gada 11. janvārī secināja, ka, pamatojoties uz tā laika makroekonomikas attīstības scenāriju (izaugsmes prognoze 0,9 % saskaņā ar Komisijas dienestu 2011. gada rudens prognozi), budžeta konsolidācijas pasākumiem un papildu ietaupījumiem, budžeta deficīts 2012. gadā būs 2,9 % no IKP. Tādējādi Komisija uzskatīja, ka Beļģijai tolaik nav vajadzīgi turpmāki pasākumi *EDP*.

(8) Atkārtoti novērtējot Beļģijas rīcību, kas veikta, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu līdz 2012. gadam, reaģējot uz Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu, var izdarīt šādus secinājumus.

— Saskaņā ar *EDP* paziņojumu par 2012. gada vispārējās valdības budžeta deficītu un pēc tā validēšanas, ko veic Komisija (*Eurostat*), 2012. gada deficīts bija 3,9 % no IKP. Daļēji tas izskaidrojams ar steidzamo nepieciešamību 2012. gada beigās rekapitalizēt banku grupu *Dexia*; tas negatīvi ietekmēja jeb palielināja valdības budžeta deficītu par 0,8 % no IKP. Tomēr, arī neveicot šo darbību, termiņš netiktu ievērots, jo deficīts bija 3,2 % no IKP, neņemot vērā minētās darbības vienreizējo negatīvo ietekmi. Turklāt 2012. gada budžetā bija iekļautas ievērojamas deficītu samazinošas vienreizējas darbības, kas tika lēstas aptuveni 0,4 % apmērā no IKP.

— Primārā bilance uzlabojās, proti, no deficīta 1,9 % apmērā no IKP 2009. gadā līdz 0,4 % no IKP 2010. gadā, savukārt 2011. gadā tā saglabājās stabilā līmenī. Primārais deficīts 2012. gadā pasliktinājās līdz 0,5 %, jo to ietekmēja *Dexia* rekapitalizācija; ja tās nebūtu, primārā bilance būtu ar pārpalikumu 0,3 % no IKP.

— Gada vidējie fiskālie pasākumi kopš 2010. gada tiek lēsti 0,3 % apmērā no IKP, kas ir ievērojami mazāk par Padomes ieteikto ¾ % no IKP. Arī pēc korekcijas, ņemot vērā pārskatītās iespējamās izlaides pieauguma ietekmi un ieņēmumu attīstību, koriģētais vidējais fiskālo pasākumu apjoms ir mazāks par pusi no ieteiktā. Augšupejošā aprēķinā pastāvīgu diskrecionāro pasākumu kumulatīvā neto ietekme 2010.–2012. gadā tiek lēsta aptuveni 2 % apmērā no IKP. Šajā aprēķinā iekļauti gan deficīta samazināšanas pasākumi, gan izdevumu pieaugums, kas zināmā mērā skaidrojams jau ar iepriekš pieņemtiem lēmumiem (piemēram, sociālo pabalstu pielāgojumi, lai nodrošinātu labklājību, strauji augošās algu subsīdijas uzņēmumiem), kas daļēji neitralizēja konsolidācijas centienus. Turklāt šo diskrecionāro pasākumu ietekme (2 % no IKP) ir bijusi nepietiekama, lai kompensētu valsts izdevumu patstāvīgo pieauguma tendenci iedzīvotāju novecošanās dēļ un vienlaikus panāktu ieteikto strukturālās bilances uzlabojumu konsolidācijas periodā.

— Beļģija 2010. gadā lielā mērā īstenoja deficīta samazināšanas pasākumus, kā plānots, tāpēc tika panākts strukturāls uzlabojums ½ % apmērā no IKP, no kura ¼ procentu punkta apmērā –ievērojama procentu izdevumu krituma dēļ. Tā kā makroekonomiskā attīstība noritēja labvēlīgāk, nekā prognozēts, nominālais deficīts samazinājās no 5,6 % no IKP 2009. gadā (tajā bija iekļauti negatīvi vienreizēji faktori 0,6 procentu punktu apmērā) līdz 3,8 % no IKP, proti, tas bija ievērojami mazāks nekā mērķis (4,8 % no IKP), ko Beļģijas iestādes plānoja 2010. gada janvāra stabilitātes programmā. 2010. gadā IKP palielinājās par 2,4 % salīdzinājumā ar gaidītajiem 0,6 %, kas tika prognozēti laikā, kad sagatavoja Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu.

— Neraugoties uz salīdzinoši labvēlīgajiem makroekonomiskajiem nosacījumiem 2011. gada pirmajā pusē (IKP gada izaugsme 1,8 %), nominālā bilance minētajā gadā samazinājās tikai nedaudz (līdz 3,7 % no IKP), salīdzinot ar 2011. gada stabilitātes programmā noteikto mērķi 3,6 % no IKP. Strukturālā bilance 2011. gadā pasliktinājās par 0,1 %. Tādējādi Beļģija deficīta samazināšanai neizmantoja priekšrocības, ko sniedz salīdzinoši labvēlīgi ekonomiskie apstākļi; daļēji tas notika tāpēc, ka pēc 2010. gada jūnija vēlēšanām līdz 2011. gada decembrim valsts federālajā līmenī bija nonākusi politiskā strupceļā.

— Jaunizveidotā Beļģijas valdība 2011. gada decembrī iekļāva 2012. gada budžetā vairākus konsolidācijas pasākumus, kuri saskaņā ar budžetu un stabilitātes programmu 2011.–2015. gadam veidoja aptuveni 3 % no IKP. 2012. gada martā un 2012. gada oktobrī tika veikti papildu pasākumi, lai kompensētu ekonomiskās lejupslīdes negatīvo ietekmi uz budžetu. 2012. gada beigās Beļģijas un Francijas valdībām vajadzēja palielināt banku grupas *Dexia* kapitālu, lai koriģētu negatīvo neto aktīvu pozīciju un ļautu veikt pienācīgu grupas noregulēšanu. Tam bija vienreizēja negatīva ietekme uz Beļģijas deficītu 0,8 % apmērā no IKP. Turklāt, lai gan tika īstenots pastiprinātas uzraudzības mehānisms, ekonomikas lejupslīde ietekmēja valdības ieņēmumus vairāk, nekā prognozēts, tāpēc federālajā līmenī deficīts sasniedza 2,7 % no IKP (neņemot vērā *Dexia* darbības ietekmi) salīdzinājumā ar mērķi (2,4 %). Turklāt 2013. gada aprīļa *EDP* paziņojums liecināja, ka pašvaldību līmenī nav izpildīts budžeta deficīta mērķis (-0,3 % no IKP, nevis -0,2 %), un to tikai daļēji kompensēja labāks rezultāts reģionos un komūnās, nekā gaidīts (-0,1 % no IKP, nevis -0,2 %). Tiek lēsts, ka strukturālā budžeta bilance 2012. gadā ir uzlabojusies ½ procentu punkta apmērā no IKP.

Ievērojamos valsts pasākumus daļēji neitralizēja pieaugošie procentu izdevumi, ar iepriekšējo periodu inflāciju saistītās algu un sociālo pabalstu automātiskās indeksācijas negatīvā ietekme, kā arī liels pensiju izdevumu pieaugums.

— Valsts parāds palielinājās no 84,0 % no IKP 2007. gadā līdz 99,6 % no IKP 2012. gadā. Deficīta un IKP dinamika kāpumā veido aptuveni 6,5 procentu punktus, savukārt eksogēnie faktori – apmēram 9 procentu punktus galvenokārt saistībā ar glābšanas darbībām finanšu nozarē, veicot kapitāla ieguldījumus.

(9) Beļģija veica dažus pasākumus, lai stiprinātu uzraudzības mehānismus un nodrošinātu fiskālo mērķu ievērošanu, piemēram, uzraudzības komitejas izveide 2010. gadā un budžeta izpildes pastiprināta uzraudzība 2012. gadā. Tomēr nav gūti ievērojami panākumi, lai pielāgotu fiskālo sistēmu ar nolūku nodrošināt, ka budžeta mērķi ir saistoši federālā līmenī un apakšlīmenī un palielinātu sloga un pārskatatbildības sadales pārredzamību starp valdības līmeņiem.

(10) Tāpēc var secināt, ka Beļģijas pasākumi, reaģējot uz Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu, ir bijuši nepietiekami. Beļģija līdz 2012. gadam nav novērsusi pārmērīgo budžeta deficītu. Fiskālo pasākumu apjoms ir būtiski mazāks par to, ko bija ieteikusi Padome, un 2011. gadā šie pasākumi pat vispār nav bijuši,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Beļģija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Beļģijas Karalistei.

Luksemburgā, 2013. gada 21. jūnijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

M. NOONAN